8ste Jaargang. Curaçao den 3n Januari 1891. N° 366

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD:
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.
UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, PARIJS.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50 cada regel mas fl. 0,07½.

NIEUWJAAR.

Rustig en kalm heeft het jaar 1890 de wereld verlaten, ten einde toe, ten koste van hoeveel offers ook, blijvende, wat het wilde zijn: een jaar van vrede, niet van oorlog.

Het heeft zijn nut en genoegen van dat vredejaar bij zijn heengaan nog eens vluchtig in het geheel te overzien, wat het ons vroeger slechts bij gedeelten te aanschouwen gaf.

Daar ging een rilling door de wereld, toen de man, die geoordeeld werd vrede en oorlog in beide handen te dragen, als door een tooverslag van het politiek tooneel verdween. Die met den linkerhand den oorlog tegenhield en met den rechter den vrede gebood, die viel plotseling en de slag van zijn val dreunde door alle landen. De wijzen zaten versuft neder en vroegen jammerend: Wie zal ons nu het licht ontsteken in de duistere toekomst en den vrede doen lichten over het aardrijk? Maar de vrede bleef heerschen en de reus, tot wien allen met vrees opzag, werd kleiner en kleiner. Zijn roem werd weggevoerd op den adem van den wind en wie neemt nu nog met vereering den naam van Bismarck op de lippen? Is het hem dus vergaan, wijl hij dreigend de hand uitstrekte naar de Kerk van Christus?

De Kerk van Christus, hoe heerlijk doemt zij op uit de schaduwen, die het ontvliedende jaar omhullen! Hoe glansrijk straalt zij op haar rots, aan wier voet duizend woedende golven zich komen breken! Welk een lichtglansen werpt zij over de maatschappij, die zich daarin koestert en met nieuwe levenskracht bezield voelt!

Dat schouwspel bemoedigt ons bij de intrede van het nieuwe jaar; dat doet ons met vreugde terugblikken op het oude!

Inderdaad in het afgeloopen jaar is de haat der vijanden van den godsdienst feller, de strijd tegen de Kerk van Christus heviger geworden en in scherper licht hebben wij Haar aanschouwd, hier door milioenen vereerd en aangebeden, aan de andere zijde door milioenen belaagd en bestreden. Maar ondanks den fellen strijd rijst Zij hooger in glorie, kracht en levensmoed puttend uit de beloften van Haar goddelijken Stichter.

Welk een rijkdom van leven overal waar het kruis van haar torens U tegenschittert. Welk een kracht in de ontelbare legerschaar van geestelijken en leeken, die als één man aaneengesloten den strijd tegen het kwaad hebben aangebonden. Welk een bloei in Haar Missiën, ook de verstafgelegene, in Haar Katholiekendagen, Haar Congressen, Haar Vereenigingen! O neen, hoe listig ook belaagd, dat leven dooft niet, dat wordt gehard, gesterkt in den strijd zelve.

Niet voor zich alleen bewaart de Kerk haar rijkdom. Wij hebben in het vervlogen jaar weder Haar zegenrijken invloed op de maatschappij mogen aanschouwen. Denken wij slechts aan het deel, dat de Kerk nam in de groote gebeurtenissen, die dit jaar gekenmerkt hebben, met name: de werkstakingen, de berlijnsche Conferentie ter verbetering van het lot der arbeiders, die van Brussel tot het keeren der slavernij. En terwijl het jaar 1890 reeds ten einde spoede ging er van Afrika een machtig woord uit over Frankrijk, dat zijn redding en bloei zal wezen, indien het gehoord en opgevolgd wordt. De groote Kardinaal Lavigerie, de grijze prins der Kerk, ontsteekt de fakkel des geloofs voor de arme heidenen in het zwarte werelddeel, en biedt tegelijk den palm des vredes aan zijn Vaderland!

Nog eenmaal. Het heeft zijn nut en genoegen, het is verheffend en bemoedigend een blik te slaan in het afgeloopen jaar. Daar is bij veel kwaads zooveel goeds en opbeurends, dat wij met moed en vertrouwen het nieuwe jaar intreden.

Curaçao bleef niet onbedeeld van de zegeningen, die het vervlogen jaar medebracht.

Ernstige ziekten kwamen niet voor en de *influenza*, die elders een geesel werd, liet hier bijna allen, na een kleine schermutseling vrij. De oogst was verblijdend; hier en ginds overvloedig zelfs;— de handel kwijnde niet, de scheepvaart nam toe. Geen mindere vooruitzichten worden voor het nieuwe jaar aangeboden.

Een nieuw Bestuur nam het bewind over de Kolonie in handen en beloofde bij zijn optreden bijzondere aandacht te wijden aan de belangen des volks, met name aan het openbaar en bijzonder onderwijs, welke beloften menig hart met goede hoop op den zedelijken vooruitgang van ons dierbaar Curaçao vervuld hebben.

Van dien zedelijken vooruitgang heeft het jaar 1890 onmiskenbare sporen achtergelaten. Dat een enkele dag, of week, waaraan zoovele onzalige herinneringen verbonden zijn, der menigte het hoofd op hol brengt en het tot de grofste uitspattingen zou doen overslaan, indien het niet wijselijk van regeeringswege belet werd, kan niet verwonderen en bewijst ook niet tegen den zedelijken vooruitgang des volks, die wij hier niet naar dag of week, maar naar een geheel jaar afmeten.

En dan leveren de huwelijks- en doopregisters van dit jaar, die wij bij eenige katholieke geestelijken inzagen, een verblijdend bewijs.

Een goed onderwijs, een degelijke opvoeding, en vooral het goede voorbeeld, dat wij elkander verschuldigd zijn, zullen tot dien zedelijken vooruitgang ongetwijfeld alles bijdragen.

Moge het jaar, dat wij ingetreden zijn op zedelijk gebied een jaar van vooruitgang zijn. Dat is het hoogste goed, wat wij hier kunnen verwerven. Daar is een hoogere bezigheid dan geldwinnen, een hooger leven dan "vegeteeren." Daar is een zieleleven, dat zich verheugt in God; dat in de geheimen van den godsdienst zijn kracht vindt; dat moed put uit de hoop niet op een vergankelijke, maar op een eeuwige belooning daarboven. Dàt godsdienstig leven ontwikkele zich dit jaar meer en meer onder de

FEUILLETON.

UN HUICIO DI DIOS

———o———

Continuación.

E promer hende, koe a bai visitá Olaf Jurgensen ora él a bolbé di su viaha, tabata Gilbert. Awor glasnan di su bril no tabata di color, ma él a keda ta fiha su antagonista di un manera tan penetrante, koe tabata difícil di soporta su mirada.

Apenas él a drenta i koe nan a cera porta, Gilbert a coeminsa papia coe violencia.

—"¿Ta pa nificá kiko esai, senjor Jurgensen? Lo bo a scirbi mi, ma te ainda mi ta sperando e carta. I silenciosamente bo ta sali bai di viaha. Danki Dios, koe bo a bini na tempoe. Si bo ausencia a dura un siman más, lo mi a dirihi mi personalmente na bo sobrina. ¿Bo a papia coe n'éle?"

—"Te ainda mi no a haya ocasión," Jurgensen a respondéle coe frialdad. "I di awe pa delanti mi ta suplica bo di apresura bo menos den bo resolucionnan. Coe bo declaración bo por a desgracia mi, esai ta verdad, ma bo esperanza i deseonan lo tabata completamente destruí tambe."

—"En todo caso mi no kier pa bo tené mi pa cos di bofon. ¿Ta na oenda bo a bai?"

—"Un poco más cortés, si bo ta hiba di gustoe; ya awor mi no ta bao dje promer impresionnan koe bo palabranan a haci riba mi. Mi a cometé un crimen pa satisface mi venganza, esai ta verdad. P'esai nan no por castiga mi sino un bè so; i si mi huzga cos bon, anto ta figura mi koe podiser lo ta muchoe mihor mi mes bai entrega mi curpa na Husticia, i no keda biba den un continua ansia koe tabata desconocí pa mi, te na e momento koe bo a sali bin presenta bo como testigo di mi crimen. ¿Bo a comprendé?"

—"¡Bah! mi no tin nada di teme, si acaso bo hiba bo amenaza na cabo. Ta bo horca bo mes ta bai buscá. I kitando esai, mi ta un homber honrado, i bo un matadó. Usá bo orguljo anto coe esnan koe no conocé bo."

—"¿A bo, ayí un homber honrado?" Jurgensen a repiti coe desprecio. "Si mi, den mi furia di un pasion ciega a cometé un crimen, bo al contrario, coe toer frialdad di mundoe, a calcula ki ventaha, ki provecho bo por saca afó, pa arranca dicha, trankilidad di un senjorita inocente i dí apoderá bo di su rikeza. ¡I bo ta bin sali mi coe bo máquina di boela i otro locura más! ¡Bo no ta otro cos sino un ladron sin berguenza!"

—"Senjor, com bo por tribi... .."

—"Dal bo mata lo no ta asina un crimen riba mi conciencia manera e asesinato di mi cunjá. Corda bo bon, si nos tin di trata coe otro, koe nos toer dos ta dos criminal, koe sabi kiko cada un tin di tirá na cara di otro."

—"¡En verdad, bo ta doena mi gana di gritá hari!" Gilbert a respondéle vísiblemente rabiá. "Ma larga nos stop e discusión ayí. Ta den nos toer dos su interés. Bo no kier pa bo crimen bini na clá, mi ta deseá manoe dje hermosa Erika."

—"I coe su manoe, su rikeza tambe."

—"Naturalmente. Bo tin di yudá mi, i mi lo yudá bo."

—"Solamente coe e diferencia aki, koe mi tin di obrá, i bo ta recogé fruto sin haci nada."

—"Esai no ta mi bo tin di culpá."

—"Vámonos. Lo mi participá Erika bo deseo. ¿I si ta cos élnenga?"

—"Bo mester representá mi coe color di más hermoso, como un hoben di grandísimo mérito. Enfin, empleá p'esai toer bo talento i toer flor di bo imaginación."

—"I si apesar di toer esai, él keda persiti?"

—"Anto lo bo menazéle di haciéle monha i lo bo contéle toer clase di historia horrorosa posible di convento."

—"¿I si él no kier keré nan?"

—"Anto lo bo doenéle boeki lezá koe ta trata ayi riba. Lo ke un muchá muhé lezá, i además, lo ke un homber di experiencia siguréle koe ta sina tá, él ta keré."

—"Bo ta soponé mi influencia masja grandi."

—"Bo ta soponéle masjá chikitoe," Gilbert a seguréle sonriendo falsamente. "Solamente bo mester percura bon di no conversélé dje historianan koe a socedé den e último tempoenan. Padernan no ta larga conventonan carga mala fama mas; nan ta indagá, nan ta examiná toer lo ke ser papiá, i naturalmente ta sali koe hinter e historia, fó di su principio te na su fin, no ta nada otro sino un reda di solemne mentira."

—"¡Kiko mi sabi di historianan bjeeuw!" Jurgensen a grita.

Parcé e asuntoe tabata bai disgustando él poco poco.

—"Den e dianan aki"; Gilbert dici, "mi tabatin na manoe un novela ale-

goede bevolking van Curaçao.

Maar ook de stoffelijke vooruitgang blijve niet uit. In zijn verloop beantwoorde dit jaar aan zijn begin. De oogst zij rijk — de handel bloeie op — de scheepvaart brenge welvaart — de industrie storte nog meerdere schatten in onzen schoot.

In een woord: Zij het jaar 1891 een jaar van zegening voor ons allen.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Hierbij wordt bekend gemaakt, dat krachtens Gouvernements Beschikking dd. 24 December 1890 N°. 822/28, de frankeerzegels van 3 cent (cijfertypus) met 1°. Januari e. k. in gebruik zullen worden gesteld.

Aan huurders van loketten van brieven en andere stukken op het Postkantoor wordt bekend gemaakt, dat de huurpenningen over het 1e kwartaal 1891 tot op den 10n a. s. op dat kantoor zullen worden ontvangen.

Bij niet voldoening van den huurprijs tot op den 10n dag van het nieuwe kwartaal zal de huur als vervallen beschouwd en over het onbetaalde loket door voormeld kantoor ten behoeve van anderen beschikt worden.

Lyst van brieven, die onbestelbaar zyn bevonden:

Adolfo Lospado, R. Hassell, Mimi Domacase, Cárlos Hidalgo, Juana Ramona Montero, Pietrinela Meereensiana, Eduardo Mendez, M. H. Steven, Manuel Ladrille.

Niet voor verzending vatbaar:

Een briefkaart geadresseerd aan W. Franchimant te Pretoria.

Dank zij de waakzaamheid en het strenge toezicht der politie zijn de gewone Nieuwsjaars feestelijkheden dit jaar niet merkbaar ontwijd geworden door den zedeloozen tamboerdans. Ieder weldenkend burger zal dit met genoegen hebben opgemerkt, en er zich met ons over verheugen. Laten wij hopen, dat deze barbaarsche uitpatting spoedig geheel en al onder onze bevolking moge verdwijnen.

Ware het mogelijk, dat op deze dagen in de buitendistrikten de politie versterkt werd en dat heeren planters haar ondersteunden met een streng verbod van de uitvoering van dien dans op hun plantage's, dan zou deze hoop reeds een volgenden keer zeker vervuld worden.

Naar het gerucht loopt, zou het immoreele feit, dat laatstelijk te San Willibrordo is voorgevallen, zich herhaald hebben.

Er moet weer een kind te vondeling gelegd zijn. Ditmaal op de plantage Blauw in het 3de distrikt. Eene vrouw, die toevallig voorbijging vond het pasgeboren wicht in den modder van een greppel liggen. Haar liefderijke verzorging was het te danken, dat het bijna uitgedoofde leven, weer werd opgewekt. Wij hopen van ganscher harte, dat dit gerucht zal blijken uit de lucht gegrepen te zijn. Indien het echter waar mocht zijn, zal ieder, die het wel meent met de moraliteit op ons eiland met ons wenschen, dat de rechterlijke macht krachtig optrede, de schuldige uitvinde en gestreng straffe. Er dient een afschrikkend voorbeeld gesteld te worden tot voorkoming van zulke gevallen, als waarvan dit, in een betrekkelijk kort tijdverloop reeds, het derde is.

NEDERLAND.

— De Directeur van het Kabinet des Konings maakte den 7 Dec. bekend, dat hij had ontvangen dezen brief van H. M. de Koningin-weduwe, Regentes van het Koninkrijk: „'s Gravenhage, 6 December 1890. Ik verzoek. U Hoog Wel-Geboren, aan allen, die in de laatste dagen zulke hartelijke blijken gaven van deelneming en rouw, bij den harden slag die Mijne beminde Dochter en Mij heeft getroffen, daarvoor Mijn oprechten dank te betuigen. — Het is Mij ondoenlijk, zooals Ik zoude wenschen, aan een ieder afzonderlijk de verzekering te doen geven, hoezeer Ik erkentelijk ben voor de hulde van alle zijden aan de nagedachtenis van Mijn betreurden Gemaal gebracht. — Toch heb ik behoefte het uit te spreken, bij de groote droefheid over Mijn geleden verlies, hoe een gevoel van innige dankbaarheid Mij vervult, bij de herinnering aan de bewijzen van liefde en eerbied, door het Nederlandsche Volk gebracht aan de Lijkbaar van den outslapen Koning. — De overtuiging, dat het geheele Vaderland deelt in den rouw van Mijne Dochter en Mij, geeft Mij troost en steun voor het tegenwoordige, hoop en vertrouwen voor de toekomst. Emma."

—De zaal der Tweede Kamer, waarin de vereenigde vergadering werd gehouden, bestemd voor de eedsaflegging door de Koningin-weduwe als Regentes en Voogdes, bood denzelfden aanblik als de vorige maal. Ook nu waren de tribunes der diplomatie zoowel als de andere tribunes geheel gevuld met vertegenwoordigers van vreemde Hoven, waarbij thans genoodigd waren de Ministers van Staat, leden van den Hoogen Raad, leden van de Algemeene Rekenkamer, enz. met hunne dames, allen in rouwgewaad. Om 10 minuten over één, verscheen H. M. op den drempel der zaal, en werd naar hare plaats geleid door den voorzitter der commissie van ontvangst, jhr. mr. Beelaerts van Blokland. De Koningin-Regentes legde staande de beide door de grondwet gevorderde eeden af. Ook nu was het ietwat Duitsche accent merkbaar; maar toch klonk de stem zacht en melodieus, vooral toen zij nadruk legde op de liefde, die zij der jonge Koningin voor het volk zou inboezemen. Na de slotwoorden van den president, verhief de Koningin-Regentes zich tot het vertrek, en met eene welwillende buiging voor de verzamelde Kamerleden en den President, verliet zij op statige wijze de zaal. De plechtigheid duurde zeer kort, maar maakte op alle aanwezigen een weemoedigen indruk.

— Men verzekert, dat Nederland officieel zijne toetreding heeft laten weten aan de algemeene conferentie te Brussel, en toestemt, dat zijne koopwaren bij den invoer in Congo de rechten betalen, door de conferentie gesteld.

— Bij de verzegeling der lijkkist van Z. M. den Koning, werd voor het eerst gebruik gemaakt van het nieuwe rijkszegel, het wapen des lands vertoonende met het randschrift: „Wilhelmina, Koningin der Nederlanden." Men deelt mede, dat de inspuiting, toegepast op 's Konings lijk, niet het gevolg heeft gehad, hetwelk men er van verwachtte. De doctoren hadden nl. gehoopt, het tijdelijk voor bederf te kunnen bewaren. Reeds zeer spoedig na den dood trad de ontbinding in, en door de zich ontwikkelende gassen is de glazen plaat in de looden kist zelfs gesprongen. Daarop heeft men voor de opening een zwart doekje gespannen. Een gevolg hiervan was, dat de bezoekers van de koninklijke rouwkamer geen blik meer konden werpen op 's Konings gelaat.

BUITENLAND.

Rome.— Z. H. de Paus heeft eene Breve uitgevaardigd betreffende de slavernij. Groote lof wordt daarin aan kardinaal Lavigerie gebracht voor de werkzaamheden, die hij in deze richting heeft ontwikkeld. De Paus spoort hem verder aan, op den ingeslagen weg voorttegaan, en spreekt ook van het werk der conferentie te Brussel. Er blijft intusschen nog veel te doen, en er zijn vele hulpmiddelen noodig. Met het oog hierop zal Z. H. op Drie-Koningendag over de geheele wereld eene inzameling laten houden.

Italie. — De Koning heeft den 10 Dec. de kamer geopend en in de troonrede gezegd, dat Italië gezag en eerbied wint in den vreemde. De betrekkingen met de Mogendheden worden voortdurend beter en de verwikkelingen met deze verdwijnen steeds meer en meer. De voornaamste arbeid van dezen zittijd zal zijn: het verbeteren van de werkmansklassen en de verbetering van de belasting, ten einde het evenwicht in de financiën terug te brengen. De Koning waarborgt steeds de rechten van den godsdienst zijner vaderen; maar hij zal niet gedoogen, dat men, uit naam van dien godsdienst, doch met politieke bedoelingen, inbreuk maakt op zijn souverein gezag.

Duitschland. -Keizer Wilhelm heeft zich weer eens van een nieuwe zijde doen kennen, en wel als onderwijzer en opvoeder in de conferentie over de hervorming van het onderwijs. De school moet den strijd aanbinden tegen het socialisme, meende Wilhelm II. Men moest de jeugd, zeide de Keizer, beter inprenten, dat de Staat er is, om in stand gehouden en bevestigd te worden. Leeren en weten is alleen niet voldoende. Er moet ook gelet worden op karaktervorming en de eischen van het moderne leven. Het tegenwoordig gymnasiaal onderwijs, achtte Z. M. niet practisch, en vooral ook niet nationaal genoeg. Men moet jonge Duitschers kweeken, geen kleine Grieken en Romeinen. De spil, waarom alles draait, moet Duitsch wezen: Duitsche taalkunde, Duitsche geschiedenis. De Keizer zelf zou van de nieuwere geschienis, enz. zoo goed als niets weten, had hij geene privaatlessen er bij genomen. Onbekendheid met de wijze, waarop de toestanden zich tot den tegenwoordigen staat hebben ontwikkeld, kweekt de eigenwijze en verwarde verbeteraars, waarvan Duitschland zooveel last heeft. Aan het slot zijner rede klaagde de Keizer ook vooral dáárover, dat door overlading van den geest de lichamelijke geschiktheid van de jongere kinderen der beschaafde klassen achteruit is gegaan, zoodat zij voor de werkzaamheden in het leger minder deugden. Verontrustend noemde de Keizer het toenemen der bijziendheid. Bedenk, zeide hij, welke nakomelingschap voor de verdediging des lands noodig is. Ik zoek naar soldaten. Wij zullen een krachtig geslacht noodig hebben, dat ook als geestelijke aanvoerder en beambte het vaderland kan dienen. De Keizer vertelde o. a. dat hij op het gymnasium te Kassel, in eene klasse 21 mede-scholieren had, van wie er 18 een bril droegen.

— De landdag heeft beraadslaagd over het nieuwe ontwerp-schoolwet der regeering. Het werd toegelicht door den minister Von Gössler, en bleek instemming te vinden bij de nationaal-liberalen; doch veel tegenstand bij het centrum en ook bij de conservatieven. Windthorst verklaarde de wet voor onaannemelijk, wijl zij den invloed der Kerk kortwiekte op met de grondwet strijdige wijze. Door den minister werd dit laatste ontkend, en evenzeer, dat men inbreuk wilde maken op de geestelijke voorrechten der Kerk. Hij verklaarde ten slotte te hopen, dat het gelukken zou, de wet tot stand te brengen, zoo niet in deze dan toch in de volgende zitting. Het ontwerp is in handen gesteld van eene commissie van 26 leden.

— In den landdag hebben onlangs de rijkskanselier Caprivi en minister Miquel opnieuw verzekerd, dat de regeering geen officieuse bladen gebruikt. Inderdaad worden sedert Bismarck's aftreden de tegenstanders der regeering niet meer door bezoldigde schrijvers gehoond. Een gevolg daarvan is, dat ook de oppositie gematigder en kalmer optreedt. Zoolang de tegenwoordige ministers aan het bewind zijn, zal het waarschijnlijk zoo blijven; maar er is

---

man, yamá "*El bastardo*" scirbí pa un tal Spindler; den dje boeki ayi nan ta pintá coe toer su particularidadnan, com e padernan di conventoe a martirizá un di nan mes poco poco den un di nan bodega bao di tera, bisando koe ta pasalbá su alma, ma en realidad, tabata pasobra él a tribi haci observacion riba vida irregular dje superior i algun di su criaturanan."

— "¡ Un novela," Jurgensen a repeti coe desprecio.

— "¿ Ta historia bo kier?" Gilbert a soponé. "Bo ta mahadero, ma lo mi sirbi bo coe historía també. Mi ta manda bo *Maria Monk.*"

— "¿ Ta cual esai?"

— "¡ Hm! Ta un boeki yamá "*Monha Pretoe.*" El ta pinta crueldadnan di convento di Monhanan Pretoe di Montreal. E boeki ayi a sali na principio di anja '50 i él ta papía di lo ke nan dici a socedé, na e tempoe ayi mes, ta binti anja pásá. Mi a lezá muchoe, senjor Jurgensen, pasobra hopi tempoe largoe mi tabata redactor di un courant, ma asina tantoe disparate, asina tantoe porkería manera tin den e solo boeki chikitoe ayí, mi no a lezá den hinter mi vida."

— "Mandéle pa mi. Lo mi lezéle. ¿ Ma si toer esai no sirbi?"

— "Anto lo nos mira otro modi."

Senjor Jurgensen tabatin más koe razón. El a haci toer cos, ma toer en vano també. Un cos únicamente él a gana. Na e ocasión ayi él a haya sabi koe Erika tabata comprometé coe Raoul Duval, koe nan engagement a socedé na vida di su roemán muhé i koe tin te hasta un documento di esai pasá delanti di notorio.

— "¡ Esai mi no a sperá!" Gilbert a manifestá, ora él a tendé koe Erika su corazón ta cautivá caba, koe e corazón no ta liber más, koe familia Duval tin toer derechi di mísji den asunto dje hermosa Erika. Di familia Duvalnan, ningún hende no tabatin nada nada di bisa, di modi senjor Gilbert a comprendé koe cerca nan él ta completamente impotente.

— "Te ainda tin un solo medio," Gilbert a declará. "Bam parti e herencia di Erika den nos dos, i bo huwi bolbe bai bo tera."

— "¡ Famosísimo! Bo ta lihé coe bo resolución," Jurgensen a observéle coe un tono despreciativo. "I bo sabi modi di arreglá cos di tal manera," él a continuá coe un sonrisa maliciosa, "koe semper ta otro tin di trahá, i bo ta recibi pagamentoe." Gilbert a haci un movimiento di indiferencia.

— "¡ Ta bon! ¡ Lo mi corda ayi riba!" Jurgensen dici porfin.

Ma él no tabatin nodi di corda ayi riba más, pasobra pa delanti caba él a toema toer su medidanan di precanción. Ta p' esai él a bai Noruega bai prepará un casita na e pueblo di piscadó pa él bai biba ayá.

No a caí Jurgensen dificil di convencé Erika, manera él a temè; e senjorita a yegá di priminti su novio di trata e tío coe amabilidad, te ora él bira esposa di Raoul.

A más dj' esai, e motiboenan koe Olaf a doena, tabata bon fundá. Francia a bira e patria nobo di Jurgensen, ma sin embargo nan no por a larga di keréle també, ora él a sigurá nan koe esai no a kitéle di conservá algún apego pa e tera camina él a nacé. El tabatin bon precaución di no bisa, koe su intento tabata di no bolbé hamás.

Kitandoe toer esai, él tabatin ainda un propiedad na Flekkefjord, koe el kier a vendé. Ki necesidad él tin di keda donjo di un casita i di un pida tera na Noruega, mientras él kier a fihá su biba pa semper na Saint Malo. E motiboe ayi també tabata masjá satisfactorio Ma él no a bisa koe ya na su último viaha, él a disponé di nan, i koe ta coe nan placa él a arreglá un casita na e pueblo di piscadó cerca Cristiana.

Porfin él tabatin un argumento sólido pa Erika, i es tá, e solicitación koe Gilbert a haci di su manoe. Jurgensen a representéle Gilbert como un homber exaltá, di un carácter atrevido. E negativa lo endemoniéle, di modi koe ta imposible di mira pa delantí kí consecuencia por bin resultá ayi fó, i Erika por evitá toer clase di desagrado, di disgusto, si él consentí di bai Noruega coe n' éle.

Senjor Duval, cerca kende pa prudencia Erika a bai toemá conseho a aprobá e viaha, i Raoul a recordá e senjorita di wardá cuidadosamente e tarheta koe él tin di mandéle, ora su intervención ta necesaria den un ó otra circunstancia; porfin Duvalnan, di toer nan corazón, a deseá Erika un viaha feliz i placentero. Asina anto Jurgensen i su sobrina a despidi bai, hibandoe coe nan deseonan di bendición di toer nan amigoe.

El ta continuá.

volstrekt geen waarborg, dat hunne opvolgers niet tot de practijken van Bismarck zullen terugkeeren. Om dit, zooal niet onmogelijk, dan toch moeilijk te maken, wordt het verlangen geuit, dat het beruchte Welfenfonds, het in beslag genomen vermogen van den laatsten Koning van Hanover worde opgeheven. Dit zal bij de behandeling der begrooting van financiën ter sprake komen.

—In Halle heeft Liebknecht bij eene vergadering de volgende uitdrukking gebezigd: „De sociaal-democraten behoeven den godsdienst niet aan te randen; de onderwijzers zorgen er reeds voor, dat zij verdwijnt." Tegen deze woorden is door het bestuur der vereeniging van onderwijzers op de volksscholen protest aangeteekend.

Engeland. — Parnell, de bekwame leider der Iersche patriotten, is zijn prestige kwijt. De treurige gebeurtenis, die hem de gunst van zijne natie deed verliezen, is genoeg bekend. Het Iersche volk is te zeer bekend om zijne reinheid van zeden en zijne voorbeeldige huwelijkstrouw dan dat het een feit, als hetwelk Parnell ten laste wordt gelegd, stilzwijgend zou kunnen over het hoofd zien. Een man, die zich aan zoo iets schuldig maakt, kan niet de vertegenwoordiger van dat volk zijn. Dit begreep ook het Iersche Episcopaat en in een gezamenlijk schrijven verklaarde het Parnell onteerd en onwaardig, de leiding der partij te blijven behouden.

Daarna heeft Parnell toegestemd, zich terug te trekken, mits.... de leiders der Engelsche liberalen (Gladstonianen) beloven, dat zij, zoodra zij de macht in handen hebben, een ontwerp van zelfregeering voor Ierland zullen indienen, waarbij de *Iersche* politie aan de *Iersche* regeering en de *Iersche* landkwestie aan het *Iersche* parlement zullen worden overgelaten. Eene commissie, die benoemd werd, om daarover met genoemde leiders te onderhandelen, heeft een onderhoud met Gladstone, Morley en Harcourt gehad.

Gladstone heeft, namens de partij, schriftelijk het waardige antwoord gegeven, dat van voorwaarden en beloften geene sprake kan wezen, en wijzigingen in het programma ook geenszins aan de orde zijn. Verdere onderhandelingen met de partij worden geweigerd, zoolang deze haren tegenwoordigen leider handhaaft; maar is die zaak eenmaal in orde gebracht, dan zal men gaarne met de Ieren in overleg treden omtrent een nieuw plan, dat hen beter bevredigt. Dit antwoord is den Parnellisten als koud water op het lijf gevallen, en deed zijnen tegenstanders in de partij een krachtig besluit nemen. Namens hen heeft in de partij-vergadering Sexton Parnell gesommeerd, om te beginnen: het voorzitterschap der vergadering neder te leggen, en toen deze daaraan niet voldeed, weigerde tot stemming te doen overgaan en ook ongezind bleek de zitting op te heffen, hebben Sexton en diens aanhangers, ten getale van 52, de zaal verlaten, om elders afzonderlijk te gaan vergaderen. Deze, die de meerderheid van de parlementaire groep vormen, kozen hierop, Mac Carthy, den bekenden geschiedschrijver, tot hunnen leider, terwijl de minderheid Parnell in zijn gezag bevestigde. De breuk is dus volkomen, en evenals men in het Engelsch parlement 2 soorten van liberalen heeft, de partij van Gladstone en de afgescheiden Unionisten, zal men er voortaan 2 soorten van Ieren hebben.

Mac Carthy zal in zijn bestuur worden ter zijde gestaan en gecontroleerd door een comité van 8 afgevaardigden. De Mac Carthy-partij brengt een eigen fonds bijeen, dewijl Parnell het Parijsche fonds van 20,000 pd. st. voor zijne eigen groep behoudt. De Mac Carthyisten zijn voornemens, een eigen blad uit te geven. Zij teekenden eene verklaring, dat hunne partij steeds onafhankelijk moet blijven van andere staatspartijen. Gladstone verklaarde, dat Parnell's afzetting Ierland's redding is.

Verscheidene deputatiën zijn Parnell te gemoet gegaan naar Kingstown, waar hem adressen van welkomst en aanhankelijkheid werden aangeboden. Vele duizenden personen wachtten Parnell op aan het station te Dublin, waar hij met warme en levendige toejuichingen werd ontvangen. Later legde Parnell beslag op het kantoor en de drukkerij van het dagblad *United Ireland*, in zijne hoedanigheid van lid van den raad van administratie.

Hij verbood de verdere uitgifte van het blad en dwong den hoofdredacteur heen te gaan. 's Avonds ging Parnell in het rijtuig van den lord-mayor naar de zaal der Rotonde, om eene rede te houden, 12 mannen spanden de paarden van het rijtuig en trokken het tot aan het gebouw. Op straat gaf eene zeer groote menigte uitdrukking aan hare geestdrift. Healy werd herkend en mishandeld. Bij het binnenkomen in de zaal werd Parnell met eene omstuimige ovatie ontvangen. Hij hield eene lange rede.

Justin Mac Carthy is reeds in het lagerhuis als leider der Iersche leden opgetreden door, onder toejuichingen der "Patriotten," na de Kerst-vacantie een votum van afkeuring tegen de regeering aan te kondigen, wegens hare vervolging der afgevaardigden Dillon en O'Brien.

—Aan de *Moniteur de Rome* ontleenen wij het volgende:

De Engelsche Ritualisten gaan een stap verder, vooruit. Sinds verscheidene weken werd in de kolommen van verschillende Anglikaansche dagbladen een levendige strijd gevoerd over het gebruik van wijwater. De groote meerderheid der Correspondenten verklaarde zich ten gunste dezer onverwachte invoering. En de geavanceerde Ritualisten hebben bereids besloten, dat voortaan in hunne kerken het wijwatersvat en de wijkwast zouden geplaatst worden, zoowel als biechtstoel, het wierooksvat en de waskaarsen. Alzoo zullen vele duizenden Engelschen weder vertrouwd worden met eene ander katholieke gewoonte, welke door het protestantisme wordt verworpen. Natuurlijk verwekt deze nieuwigheid een hevigen storm in het evangelisch kamp.

Spanje.— Zondag 7 Dec. hebben voor de 1e maal, sedert de invoering van het algemeen stemrecht, verkiezingen plaats gehad ter vernieuwing van de helft der 49 prov. raden des lands. Opmerkelijk was de geringe deelneming van het kiezerskorps aan den strijd. De liberalen hebben in eenige voorname steden als Madrid, Granada, Teledo en Valladolid gezegevierd. Daarentegen zijn de conservatieven overal meester gebleven van het terrein op het platteland, en hebben zij aldus eene groote meerderheid verkregen. Verder zijn eenige Carlisten en Republikeinen gekozen.

— Onder de vensters van het paleis des Aartsbisschops te Valencia, is eene dynamietbom ontploft, die den muur scheurde en veel schade aanrichtte. Ook te Purnullena, prov. Grenada, zijn 2 bommen onder de deur der woning van den burgemeester gesprongen.

Rusland.— De Czaar heeft aan zijne onderdanen verboden, voortaan in het prinsdom Monaco te komen, en dat verbod wordt te Monte Carlo druk besproken. Het schijnt, dat het is uitgevaardigd wegens het groot aantal Russische familiën, die door de speeltafel geruineerd werden.

— Een besluit van het ministerie verbiedt het bezigen van Oostenrijksche werklieden op Russisch grondgebied, zoowel bij veld- als bij fabrieksarbeid. Dientengevolge worden dagelijks honderden Oostenrijkers over de grenzen gezet. Het doel van dezen maatregel is de omgang der Polen uit Oostenrijksch-Galicië, die eene groote mate van vrijheid genieten, met hunne ras- en geloofsgenooten in Russisch-Polen te verhinderen, opdat er geene vergelijkingen zouden kunnen gemaakt worden, die ontevredenheid zouden verwekken.

— De regeering heeft aan de overheden in Polen medegedeeld, dat buitenlandsche Israëlieten onder geen voorwaarde in het land zaken mogen doen.

Belgie. — De kamer heeft eene wet aangenomen tegen hypnotische bedriegerijen. Daarin worden hypnotische vertooningen strafbaar gesteld met gevangenisstraf van 14 dagen tot 8 maanden en geldboeten van 20 tot 1000 fr. Niet geneeskundigen, die personen onder de 18 jaren of krankzinnigen hypnotiseeren, worden gestraft met opsluiting van 14 dagen tot 1 jaar en boeten van 26 tot 1000 fr., ook al deden zij dat niet als hypnotische voorstelling. Het laten schrijven of onderteekenen van overeenkomsten, verklaringen enz., door gehypnotiseerde personen, alsook het gebruik maken daarvan, is een misdrijf waarop tuchthuisstraf is gesteld.

— De *N. D. A. Z.* bevat, ter gelegenheid van de 25e verjaring der troonsbeklimming van den Koning, op 10 dezer, een artikel, waarin zij de eenvoudige zeden van den Koning doet uitschijnen, evenals de getrouwheid, met welke hij steeds zijne plichten vervulde. Het artikel steunt op de hooge wijsheid en het politiek doorzicht van den Vorst, hetwelk hij steeds heeft bewezen tegenover de politieke partijen, die immer in hevigen strijd zijn. Verder wijst het op 't groote Congowerk, dat Z. M. ten koste van groote persoonlijke opoffering heeft tot stand gebracht, en het uitgangspunt was van de verovering van Midden-Afrika, dat hij aldus voor de beschaving openstelde.

— De inschrijving tot het aankoopen van een geschenk aan de Koningin, ter gelegenheid van het koninklijk jubelfeest, heeft 74,450 fr. opgebracht, 60,000 fr. zullen gestort worden in de kas tegen ongevallen van den arbeid. De 14,000 andere fr. hebben gediend tot het het aankoopen van een in zilver gesmeed kunstwerk, hetwelk zal ten toon gesteld worden in de trouwzaal van het stadhuis te Brussel, op Zondag 14 December. Het adres, in het Fransch en in het Vlaamsch, zal er bijgevoegd zijn.

Luxemburg.— Donderdagmorgen waren alle gaslantaarns der stad aangestoken en met rouwfloers behangen, alle winkels bleven gesloten tot het uur der bijzetting van Z. M.: alle huizen waren met vaandels in rouw getooid, in één woord: 't is zeker, dat er in geheel Nederland geene stad was, waar de teekenen van uiterlijken rouw zoo zichtbaar waren als hier, en daarbij is het oprecht en welgemeend, omdat een ieder gevoelt, dat het land een groot verlies geleden heeft.

— Hertog Adolf van Nassau heeft, den 9 Dec. den eed afgelegd als Groothertog van Luxemburg. Alvorens daartoe over te gaan, bracht de opvolger van koning Willem in eene toespraak aan dezen hulde. De overledene heeft het land gelukkig, voorspoedig en onafhankelijk gemaakt, en wordt daarvoor beloond door de dankbaarheid van een vrij volk, dat Z. M. steeds in herinnering zal houden. De nieuwe Groothertog en zijn zoon zullen zich den Koning tot voorbeeld stellen. Ik ken de plichten, die de grondwet mij oplegt, en om die te vervullen, zal ik mij het vertrouwen des volks zien waardig te maken, God biddende, den band tusschen mij en Luxemburg te zegenen.

— Voor het eerst is thans het groothertogdom een onafhankelijke Staat. De tegenwoordige groothertog Adolf van Nassau is 73 jaar; ongeveer ¼ eeuw geleden, werd hij van zijn hertogdom Nassau beroofd door keizer Wilhelm, den grootvader van den tegenwoordigen Keizer van Duitschland. Zijne dochter is gehuwd met den Kroonprins van Baden, die een kleinzoon is van keizer Wilhelm I; hij heeft ook een zoon en opvolger, omstreeks 40 jaar oud. Het karakter van beiden laat voorspellen, dat Luxemburg dezelfde vrijheid en dezelfde rustige welvaart zal genieten als onder de regeering van wijlen koning Willem III. De bevolking van het groothertogdom, waarvan de noordwestelijke helft sedert 1839 eene Belgische provincie is, bedroeg, volgens de laatste telling (in 1885) ruim 200,000 zielen; 99 pCt. der ingezetenen belijden den katholieken godsdienst. Hoewel in gebruiken en gewoonten evenals de Belgische Luxemburgers op de Franschen gelijkende, is de taal Duitsch en het volkskarakter ook aan den Duitschen aard gelijk.

Zuid-Afrika. —Den 1 Januari zal te Kaapstad een weekblad verschijnen, het eerste katholieke blad, dat hier uitkomt. Sedert lang hadden de bisschoppen, de apost. vicarissen, de geestelijkheid en de orden van die streken gewenscht, een eigen orgaan te hebben, en nu dit verlangen vervuld wordt, hebben zij eenparig hun steun en bijstand beloofd. Het is een verblijdend teeken van de ontwikkeling van het katholieke leven in het Zuiden van het zwarte wereld deel.

Amerika. — De Congregatie-Club te Boston heeft het plan gevormd in Nederland een gedenkteeken op te richten als teeken van waardeering van de afstammelingen der Pilgrims-fathers voor de gastvrijheid, welke hunne voorvaderen hier te lande genoten. De Holland-Society te New-York en een aantal afstammelingen der "Pelgrims" hebben zich bereid verklaard mede te werken tot de uitvoering van het plan. Het monument, waarvan de kosten op 400,000 dollars worden geraamd, zou geplaatst worden in den Maasmond te Delfshaven.

NOTICIANAN DI CABEL.

Recibi dia 24 Diciembre.

New - York.— Peso mejicano 81 cts.

Paris.—Den un discurso koe Ferry a haci na Espinal papiando di su candidatura como Senador, él a ocupéle dje necesidad koe tin di fundá colonianan nobo coe obheto pa haya salida nobo pa productonan francés.

Eurayd, e matadó a sali condena na morto i Gabriela Bompard pa 20 anja di prisión. Eurayd a apelá su sentencia.

Duranti discusión pa fija salario di Cardenal Lavigerie pa motiboe koe él a mescléle den política, Mr. Fallieres a bisa koe Gobierno ta aproba completamente e defensa koe e Cardenal a haci di República.

Berlin.—Profesor Koch ta recomenda e hendenan maloe americano di no bini cerca dj'éle i él dici koe lo él manda linfa (sustancia pa enter) nobo pa Hospitalnan.

New-York.—E italiano Succi a yuna 45 dia largoe i keda toer bon.

Según noticia di República argentina, Canal a yena subi na Córdova i matá cien hende.

Dia 26.

Paris.—Nobo ta circula koe misión católica na Madagascar a ser atacá pa jioenan dj'ayí i koe Gobierno á manda castigá e culpablenan.

Laguerre, partidario di Boulanger, a expresá su opinión den Cámara bisando koe boulangismo ta morto.

Londres. Sir Pape Hennesey ta elihi coe grandi mayoría pa miembro di parlamento di Kilkenny.

E incendio na *Pead Street* a destruwí ocho tienda i hopi otro á sufri danjo,

Czarewitch di Rusia a yega Bombay; autoridadnan a bai recibiéle.

Teatro di Portsmouth a kima.

Madrid.—La Reina a recibí e embahador nobo di Estados Unidos oficialmente.

New-York.— President Harrison a publica un proclamación bisando koe e Exposición Universal lo habri na 1893.

Dia 28 Dic.

Paris. — Noticia di Sán Petersburgo ta bisa koe nan a descubri un conspiración contra vida di Czar; tin masjá miembro di aristocracia comprometé dj'aden,

Dr. Petit a presenta un memoria na Academia di Medicina, participando koe él a descubri un sustancia nobo di inoculación (entermentoe) pa cura maloe di pechoe.

Londres. — 9000 empleado di ferrocaril na Escosia a pone trabao abao.

Berlin. — Tin instrucción severa mandá pa Emin Pacha pa él entrega Mayor Wissmann mando dje.*

expedición aleman na Africa. Emin ta nenga di obedece e ordén, i nan ta teme, koe e nengamentoe ayi lo ta desfavorable na e plannan di colonización alemán na Africa.

New-York. — Di Washington nan ta anuncia, koe ta circula ayi den circulonan diplomático noticia, koe Inglaterra lo ta dispuesto di drenta na un arreglo coe Venezuela riba e cuestión di frontera di Guayana.

Logi di masonnan na Berlin a kima. Pérdida ta evalua pa 350 dollars.

Dia 30 December.

Paris.—Según noticia di Londres, Gobierno ta toemando medida pa mantené orden na Escocia, pasobra tin 10.000 homber a pone trabao abao. Como mayor parti dje trahadornan ta estranhero, nan ta keré, koe toer e obreronan alemán i austriaco lo ta expulsá. E noticia ayi a causá masjá indignacion na Berlin i na Viena.

Vapor *Shanghai* a ser destrui na China pa un incendio. Tripulación i 60 pasahero a perecé.

Madrid,—Awé e decreto pa desolvé Cámara lo ta publicá. Dia 1 di Febrero tin elección general.

Berlin. — Según nan ta bisa, Emperador ta firmemente resuelto di mantené di más severa disiciplina bao di ehército, i el a nenga toer militar licencia pa toema parti den celebracion di dianan di Pascu, pa temor pa nan no haci abuso di licor.

Dia 30 anochi.

Paris.— Mr Freycinet presentando su mes como candidato pa departamento di Sena, a papia na favor di conservación di forma di gobierno republicano. El a pidi pa ser elihí atrobe, afin koe él por hiba na cabo su proyecta di defensa nacional, pa motiboe koe no ta di admiti ainda, koe momentoe a yega pa contá riba paz general.

Eleccionnan pa Senado ta fiha pa 4 di Enero. Cardinal Lavigerie a doena di conocé den un carta, koe lo él impidí Marseillaise den schoolnan di misionnan católica estranhero.

Un telégrama di Berlin ta doena nobo di morto di profesor Schluman, arqueólogo.

Londres. — Ponementoe di trabao abao lo caba bien pronto, na consecuencia dje amenaza di manda 8000 empleado inglés di ferrocarril na Escosia.

New-York. — Nobo di Dokota ta bisa koe tabatin un batalja di troepa coe Indjannan. Un kapitein americano i hopi indjan a moeri.